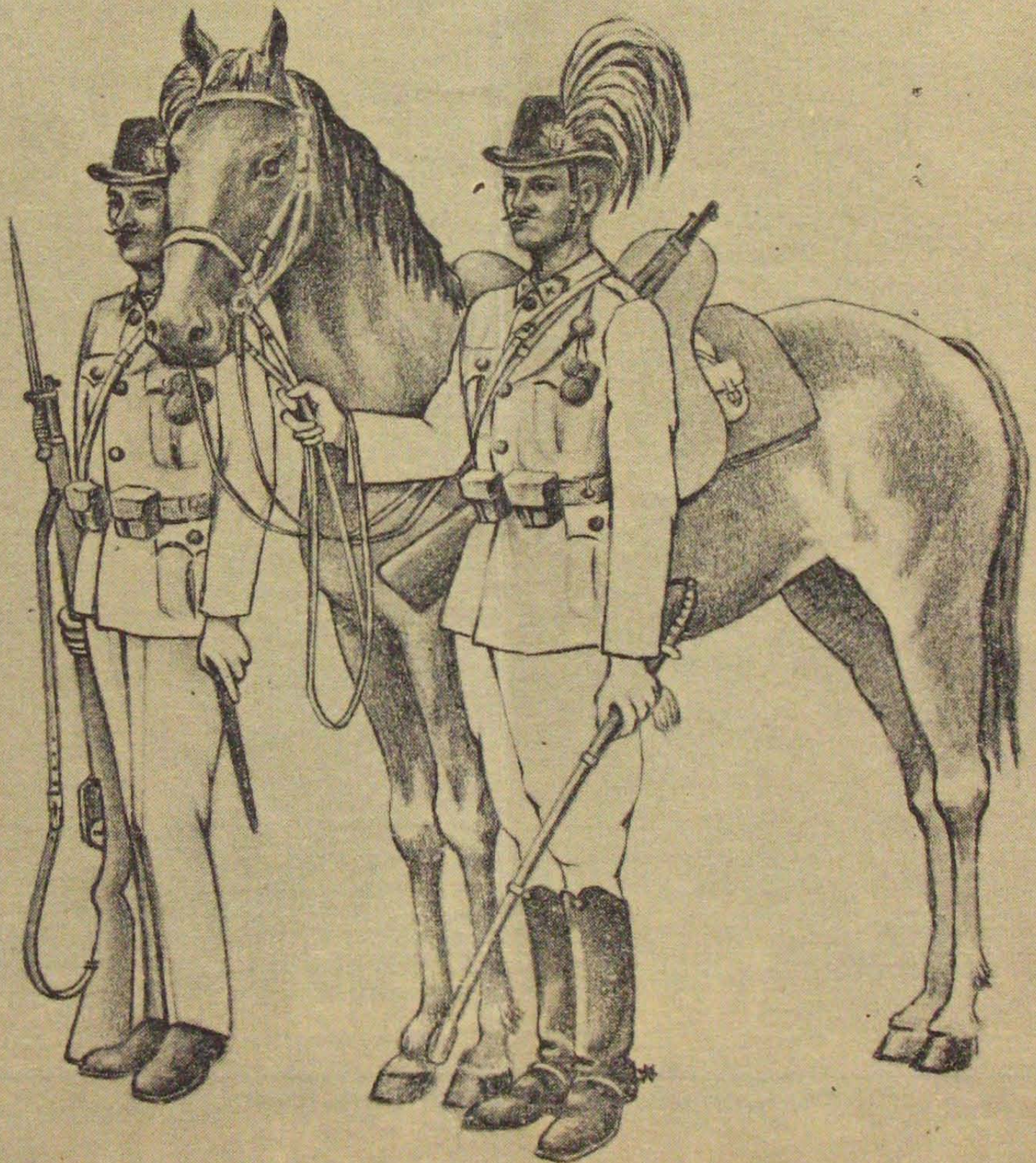

EGYESÜLETI ÉRTESÍTŐ

Kiadja: A Magyar Csendőrök Családi Közössége – Cleveland, Ohio, USA.
1964 Február — Chartered July 14, 1958. B. 56-940. — 10. Szám

• HIVEN • BECSÜLETTEL • VITÉZÜL •

EGYESÜLETI ÉRTESÍTŐ

Kiadja: a Magyar Csendőrök Családi Közössége

Szerkeszti: a Sajtó és Szerkesztő Bizottság

A Fáklya Könyvnyomda . . 151 Dickey Avenue, Warren, Ohio

A budapesti Böszörményi uti cső. laktanya udvarán volt
csendőr hősök és mártírok emlékművének,
fából faragott kicsinyített mása. (Száraz András bajtársunk munkája.)

CSENDŐRNAP

Irtá: vitéz Haraszthy István alez.

1964. február 14. Csendőrnapi. Köszönjük Neked Mindenható Atyánk, hogy keserű hontalanságunk 19-ik évében is megengedted érnünk Testületünk alapításának 83-ik évfordulóját.

Ezen a napon a világban szétszórt hazátlan csendőrök összejövnék ismét hitet tenni, az emlékezés mécsesét meggyújtani, tisztelni, s ha a napi robottól fáradtan is, de töretlen, hívő, acélos lélekkel megfogadni, hogy mi nem felejtünk el Titeket soha: hősi halott és mártír csendőr Bajtársaink.

Mi azok vagyunk itt a hontalanságban is, akik voltunk és azok voltunk, akik vagyunk: magyar Hazánkhoz és magyar fajunkhoz sirig hű csendőrök, kakastollasok.

Ma is álljuk idekint is a vörös vihart — ahogy lehet!

Keményen, rendületlenül, hiven, becsülettel és vitézül!

Mert mi magyar csendőrök végvárakat építünk idekint is, s nem uri kaszinót a végveszélyben levő magyarság megmentésére!

Ha az idők vasfoga és a létért való küzdelem robotja meg is tépázta testünket, a lélek, az örök magyar lélek töretlen bennünk!

Megrágalmazva a vörös világösszeesküvők aljas, hazug propagandájától, Testületünk mégis úgy áll minden becsületos, nemzethű magyar szemelőtt, mint a magyar katonai és polgári erények megtestesítője, s mint olyan gárdatestület, mely az emigrációban sem adott fel semmit morális erejéből.

A bolsevista nyomorba taszított magyar falvak népe visszavár benneteket, a régi járőröket, akik együtt éltetek a néppel, hiszen az ő vérükből való vér, s az ő lelkükből sarjadzott büszke gyermekei vagytok a mi felejthetetlen muskátlis magyar falvainknak.

Hősi halott és mártír csendőr Bajtársaink! Mi, a még élők, minden esztendőben fájó érzéssel és fátyolos szemmel emlékezünk Rátok, s ott vagyunk imádságos magyar lélekkel és igaz bajtársi szeretettel sirjaitok mellett, s megfogadjuk, hogy nem felejtünk, s csak arra kérjük az egy igaz Istent, hogy a szent magyar birodalom elpusztításáért és drága magyar fajunk színe-virágának meggyilkolásáért egyszer megfizethessünk. Mert mi nem alkuszunk, mert mi nem felejtünk.

Minket visszavárnak a selyemzöld havasi legelők, a szepesi városok,

a magyar történelmet lehelő felvidéki várak, visszavár a Hargita, a Vihorlát, a Tátra, Pozsony, Kassa, Ungvár, Verecke, Kolozsvár, Brassó, Csáktornya, Ujvidék, Vaskapu és minden talpalatnyi földje az ezer éves szent magyar birodalomnak.

Mert lesz még egyszer ünnep a világon, s lesz még magyar feltámadás!

Hiszek benne, hogy a sötétségre világosság jön; hiszek benne, hogy a khaoszra rend következik; hiszek benne, hogy a magyar léleknek lesz ereje hozzá, hogy a vörös emberállatot legyőzze.

S akkor kedves csendőr Bajtársaim, a havasi szél ismét a Ti kakastollatokat fogja lengetni valahol a Felvidéken, valahol Erdélyben és mindenütt az ezer éves határokon.

Az emlékezés napján büszke örömmel köszöntöm azokat a clevelandi Bajtársakat, akik életre hívták a csendőr emigráció egyetlen és legnagyobb eseményét: a Magyar Csendőrök Családi Közösségét.

Ez valóban olyan cselekedet volt, mely megérdemli mindnyájunk legnagyobb tiszteletét és elismerését, mert ez az Egyesület a mi egykori nagyhirű Testületünknek eszmei jogutódja, hagyományainak hordozója, fenntartója és a jövőbe való átmentője.

Negyedévenként megjelenő lapja pedig magasztos hivatást tölt be: ápolja és fenntartja a magyar katonaszemélyt és a csendőr hivatástudatot.

Mindez új honfoglalás és új történelem írás Testületünk életében.

Sorakozzunk fel mindnyájan — ha az USA-n kívül élők csak eszmei egyetértéssel és támogatással is — a clevelandi Bajtársak zászlaja alá, mert ott a helyünk és sehol máshol!

Ma, az emlékezés napján, amikor öszbe borult fejjel csaknem 2 évtizedes emigrációs multra tekinthetünk vissza, lelki erősítésünkre és önbizalmunk növelésére szeretnék Nektek kedves Bajtársaim egypár gondolatot elmondani az ifjuságról és az öregségről:

Az ifjuság nemcsak bizonyos életkor, hanem lelki állapot is. Nemcsak rózsás arc, piros ajak és ruganyos térdek kérdése.

Az ifjuság kiegyensúlyozott kedély, a képzelő erő finomsága, az érzések ereje, az élet mély forrásainak frissesége.

Az ifjuság jelenti a bátorság szilárd uralmát a félelem felett, a kockázatok vállalására való hajlamosságot a számító rideg megfontolások helyett.

Senki sem lesz csak azért öreg, mert az évek elszálltak felette.

Az emberek csak akkor öregszenek meg, ha feladják ideáljaikat.

Az évek, a rohanó évek ráncokat rakhatnak bőrünkre, de ráncokat karcolhatnak lelkünkbe is.

A gond, a kétség, az önbizalom hiánya, a félelem és a kétségbeesés:

ezek azok a hosszú esztendő, melyek lekókasztják fejünket és a felfelé törő szellemet a porba döntik.

Akármennyi év nyomja is a válladat, olyan fiatal vagy, amilyen a hited, s olyan öreg, mint a kétségeid; olyan fiatal vagy, mint az önbizalmad, s olyan öreg, mint a félelmed; olyan fiatal vagy, mint a reménységed, s olyan öreg, mint a kétségbeesésed.

Minden emberi szív közepén ott lüktet a felfogó kamra és amíg az felfogja a szépség, az öröm és a bátorság üzeneteit, — fiatal vagy.

Ha azonban a drótok elszakadnak és a borulátás hava, s a közöny jege borítja be szivedet, akkor — de csakis akkor — megöregedtél.

Kedves Magyar Testvéreim! Igyekezzünk mindnyájan az életnek ezt a drótját minél tovább rozsdamentesen és tisztán tartani, hogy minél húzamosabb időn át szolgálhassuk itt az emigrációban is a sár szélére dobott rab magyar hazánkat.

Mert sok, rettenetesen sok a mi külső és belső ellenségünk, így minden becsületes, jellemes és nemzethű magyarra nagy, igen nagy szükség van, mert "magyarnak lenni nem a szó, a név, az ősök, az élet, magyarrá csak a szív tesz és a lélek."

Minden nemzet csak addig él, amíg hivatástudata ki nem alszik.

Mi halandók lehetünk, de az a nemzet, melynek szülöttei, gyermekei vagyunk, halhatatlan, örökéletű kell legyen.

Mi istenhívő, keresztény és nemzethű magyarok azt akarjuk, hogy a magyar föld, a magyar puszták és a magyar katona legyen a magyarság nemzeti Szentháromsága.

Minden nemzetnek megvan a joga ahhoz, hogy saját sorsát maga intézhesse. Miért éppen a mi nemzetünk legyen ebben kivétel, holott az csak Európában is ezer éves dicső múltat tekinthet vissza.

Nincsen fenségesebb feladat, mint földre tiport fajunkat felemelni.

Ezért azonban meg kell vívunk a harcok harcát, az élet-halál harcot, a szent harcot a magyarság felszabadításáért.

S különösen most, amikor a vörös világösszeesküvők a legnagyobb cinizmussal már odáig vitték az együttélési, a coegzisztenciális világcsalást, hogy a nagy szabadsághős Washington hazája piros szőnyeggel és 21 ágyulövessel fogadja a Fehér Házban a vörös tömeggyilkosokat. Az egész világot megrázó 1956-os magyar szabadságharc vérbefojtóit és gyilkosait pedig elismeri a magyar nemzet törvényes képviselőinek, s mindent elkövet, hogy a keresztény, nemzethű magyar emigrációt — mint igen kellemetlen teherterét — teljesen kikapcsolja és lesöpörje arról az utról, mely előbb, vagy utóbb, de halálos biztossággal a fehér ember 2000 éves keresztény kulturájának a koegzisztenciális öngyilkosságához fog vezetni.

Az élet nem biztosító intézet, hanem egyetlen, végtelen, örök harc és

különösen nekünk, a hanyatló, hűtlen és hálátlan Nyugat által a sár szélére a szlávoknak koncul odadobott magyaroknak.

Ma mi lettünk a világ földönfutói. Kifosztott vándorként járjuk a világ országutjait. Koldustarisznyánkban honfoglaló őseink átkán kívül egyebünk sincs.

Bennünket — egykoron Európaverő büszke őseink méltatlan unokáit — a Nyugat a koldusnak kijáró alamizsnán és szánalmon kívül egyebre sem méltat.

Hazánkat a pánszlávizmus tartja vörös markában, hogy elpusztítsa népünket, mint az északi és déli szlávok egyesülésének egyetlen akadályát Középeurópában.

Csak úgy maradhatunk fenn ebben a szörnyű vörös viharban, ha izzó fanatizmussal tanítjuk és ápoljuk a nyomunkba lépő fiaink és unokáink lelkében a magyar hivatástudatot és a magyar faji öntudatot.

Imáinkkal forduljunk turáni testvéreink felé, keressük meg az ő kezüket, s ne engedjük el soha többé, mert csak a távolkeleten felkelő nap, a mi verhetetlen és legyőzhetetlen turáni testvéreink adhatják vissza magyar életünket, szabadságunkat, elvesztett történelmi hazánkat, a földkerekség egyik legszebb országát.

... A halott magyar hősök lelkei menetelnek a sötét éjszakában és riogatnak, hogy az ősi föld veszélyben...

Látod! Ott menetelnek az élen, lengő kakastollal a mi hőseink is, a mi mártírjaink is!...

... Kint az éjszakában megszakadnak a felhők, s ha felnézel a tejutira és bünbánóan, csendben imádkozva magadba szállsz, meghallod az ő égi üzenetüket:

"Magyar! Te most árva, elhagyott, veszendő,
Minden nemzetek közt lenni a földön fekvő,
Magyar! Legyen hited, s Tied a jövő!"

EGYESÜLETI BESZÁMOLÓ

A már hagyományossá vált Szilveszter esti bálunkat az Ó év utolsó napján ismét a Carlton Hotel remekül dekorált nagy tánc- és melléktermében tartottuk meg, így biztosítva sokszáz vendégünknek a megfelelő hangulatot, a kényelmes elhelyezkedést és a zavartalan táncot.

A fél 10-kor kezdődött multság hajnali 3 óráig tartott, melyhez a zenét közönségünk teljes meglegedésére — ami a rendezők alapos, jó munkáját is dicsérte — egy tánc és egy cigányzenekar szolgáltatta, így mindenki egy meleg bajtársi-baráti körben kellemesen eltöltött éjszaka emlékével és egy eddigieknél jobb ujesztendő reményével távozhatott.

A tiszta bevétel alapszabályainkban előirt részét — mint eddig is — arra rászoruló bajtársaink és magyar iskolák segélyezésére fordítjuk.

Egyesületünk helybeli tagjai február 15-én este egy társas vacsora keretében ünnepelték meg az ideai Csendőrnapot, szép számban megjelent bajtársak, barátok körében, kik között pittsburghiakat is üdvözölhattünk.

A bejárattal szemben a nagy magyar cimer és egy csendőrtárgyu festmény diszitette a falat, a középasztalon pedig Száraz András bajtársunk által a bpesti csendőr hősi emlékműről készített kis szobor állt, amit Egyesületünknek küldött ajándékba, melynek képe lapunk 1. oldalán látható.

Az ünnepély megnyitásként titkárunk köszöntötte a megjelenteket, kiemelve közülük az összejöveteleinkről soha el nem maradókat, majd ifj. Kossányi Miklós szavalt el nagy hatással édesapja "Atomkor" című aktuális költeményét.

Sajnálattal kellett tudomásul vennünk, hogy estélyünkre az ünnepi beszéd megtartására meghívott v. Haraszthy I. bajtársunk nem jöhetett el, mert a buffaloi bajtársak ugyanaznap tartott ünnepélyére szólította őt a kötelesség. Így nagyhatásu, szünni nem akaró tapssal kísért beszédét — ami lapunk előbbi oldalain olvasható — Molnár I. bajtársunk olvasta fel, egyaránt beleélve magát a szerző és szónok szerepébe.

A bőséges, izletes vacsora után D. Á. bajtársunk tolmácsolta a pittsburghi MHBK. és az ottani kis csendőrcsoport üdvözlését.

Kellemes hangulatban késő esti órákig maradt együtt a vendégsereg.

Buffalóban élő bajtársaink egy magyar vendéglő külön termében szintén február 15-én ünnepelték a Csendőrnapot, melyen családtagjaikkal az ott élőkön kívül a határ közelében lakó kanadai bajtársak is résztvettek, kik közül K. Zs-né egy szép tortával juttatta kifejezésre Testületünk születésnapját, melyen a 83-as évszám volt feltüntetve.

Az egyidőben tartás miatt Egyesületünk vezetőségét és a clevelandi bajtársakat szerkesztő bizottságunk egyik tagja képviselte.

A magyar himnusz eléneklése után v. Haraszthy I. bajtársunk üdvözölte a megjelenteket, majd mélyhatásu beszédével méltatta ennek az emigrációban még az otthoninál is mélyebb értelmet nyert napnak a jelentőségét.

Utána Tóth József bajtársunk József fia Hajas István "Csendőr" című költeményét szavaltta el, mely után a magyaros ételekből álló izletes vacsora következett. A husétel elfogyasztása után az említett képviselőt ellátó bajtársunk emelkedett szólásra, ki a megjelentek üdvözlése után — mintegy a jelen volt emigrációban született nemzedék számára — az otthoni csö. napi ünnepségek lefolyását ismertette az alábbiak szerint:

Most hogy itt messze idegenben is összejöttünk ezt ünnepelni, önkéntelenül is elvonul előttem az immár 33 éves multtal rendelkező Csendőrnapi otthoni ünnepségeinek feledhetetlen képe, melyek Testületünk 3 fő jellegzetességéhez hiven, erkölcsi, katonai és csendőri szellem jegyében folytak le.

Ennek megfelelően az otthoni csendőrnapi ünnepségek mindenütt istentisztelettel kezdődtek, melynek keretében az egyes felekezetek papjai és lelkészei méltatták a csendőrnapi jelentőségét.

Utána oly nagyobb csö. állomáshelyeken, ahol a létszám ezt lehetővé tette, díszmenet volt a legmagasabb előljáró és a meghívott katonai és polgári vezető személyiségek előtt. Természetesen az ünnepségnek ez a katonai része a csö. iskolák székhelyein érvényesült a legszebben, s ezek közül is leginkább az öpk. képző iskolával rendelkező Szombathelyen, hol a jv. tanf-ok idején egy 3 teljes létszámú szd-ból álló zlj. állt erre a célra rendelkezésre. A Székesegyház előtti nagy téren kakastollas kalapban, ezüstgombos köpenyben, magyarosan kipödört bajuszos altiszti századok dübörgő és a környező házak ablakait megrezegtető díszmenetei nemcsak a város lakosságának nyújtottak felemelő látványt, hanem — legalább is gyalogsági viszonylatban — páratlanul álltak az egész országban.

Ezután az ünnepség csendőri részeként a laktanyákban, vagy más erre alkalmas nyilvános helyen, a meghívott katonai és polgári közönség előtt az erre kijelölt tiszt, az örsökön pedig azok egyik idősebb tagja ismertette a nap jelentőségét, amit mindenütt diszebed követett, melyeken a legmagasabb előljáró az államfőt köszöntötte fel.

Bpesten az első csendőrnapi ünnepség 1932-ben — mert a valamivel későbbi kinyilvánítás miatt az 50. évfordulón ezt még nem lehetett megtartani — a Kormányzó Ur jelenlétében a Várban folyt le, hol az első ilyen méltatást Testületünk akkori felügyelője, az oly kitünő megjelenésű és aránylag már fiatalon is ezüstfehér haju vitéz Szinay Béla tbk. mondotta — amit rádión még az ország legtávolabbi örsén is hallgattak — ki

ennek keretében az ő ritka istenadományu, messze csengő hangján köszönte meg a Kormányzó Urnak, hogy február 14-ét Csendőrnappá nyilvánította.

Sok csendőrnapi beszédet hallottam és olvastam azóta, hiszen a felsőbb vezetés körében elhangzottakat rendszerint a Cső. Lapok is lehozták, vagy más módon voltak azok közölve. Ily áttekintés mellett is csak azt mondhatom azonban, hogy nagyobb hozzáértéssel összeállított és szivhez szóló, mélyebb átérzéssel előadott méltatást, mint amilyent mi itt ma hallottunk, a csendőrnapi méltatások anyagában nem találunk.

Miként mindig, úgy most is tárgyilagosságra kell azonban törekednünk s különösen akkor, mikor az előbb egy mindannyiunk által szeretett, tisztelt és mártirhalált halt oly volt előljárónk méltatását is említettem, ki nemcsak az egyszerű előadásnak, hanem a kifejezett szónoklatnak is valósággal művésze volt. Nem szabad tehát elfelednünk, hogy egy jól sikerült beszédhez nemcsak igen jó előadási modor és gyakorlottság, hanem az adott alkalomra vonatkozó megfelelő beállítottság és anyag is szükséges.

Igy mindjárt gondolnunk kell arra, hogy az otthoni ilyen méltatások — ha már egy 2/3 részben megcsonkított haza földjén is, de mégis — otthon hangzottak el. Mig ezzel szemben ma emigrációban élünk, mikor a haza elvesztése feletti bánkódás és annak földje utáni vágyakozás minden ezzel kapcsolatos dolog iránt fogékonyabbá és érzékenyebbé teszi a lelkünk, mint ahogy ezek is voltak kiérezhetők a most hallott méltatásból.

De főként gondolnunk kell arra, hogy a csendőri szolgálat béke idején is mindig megkövetelte a maga hősi áldozatait, így a mi csendőrnapi ünnepeink már kezdettől fogva — és függetlenül a május utolsó vasárnapján levő hősök ünnepétől — önkéntelenül is a mi hőseink és a mi mártirjaink ünnepévé váltak. Mely felfogásunkra maga a történelem ütötte rá a nagypecsétjét akkor, mikor a Testületől oly nagy áldozatokat követelő Budavára 19 évvel ezelőtt éppen csendőrnapon esett el. Ily vonatkozásban azonban az otthoni méltatások tartói még csak az 1. v. háboru aránylag csekély hősi veszteségeit és az 1919-beli 136 napos rémuralom mártirjait tudták belevinni ezekbe, kik — ha élükön a Testület akkori felügyelőjével Fery Oszkár altbgy-al is — csak 16-an voltak. Mig mindezzel szemben a mai méltatást tartó Bajtársunknak a 2. v. háboru oly irtózatosságot szenvedett, amit magyar fajunkat és Testületünket rajongva szerető lelkében, amit 2 évvel ezelőtti beszédében — sajnos helyesen — 67%-osnak becsült, de amelynek ennél bizonyára nagyobb végső arányát majd a folyamatban levő adatgyűjtés fogja tisztázni. Az előbb hallott oly megható méltatásban tehát bármennyire szerepet is játszott a kitünő előadókészség és gyakorlottság, a legfőbb érdem azért mégis csak a hőské és mártiroké, mint akik vezették az ő tollát, mikor a méltatást írta és akiknek mindig közöttünk élő halhatatlan lelke beszélt belőle, mikor azt itt elmondotta.

Igen érdemleges része volt azonban a beszédnek az is, mely a fiatal-

ságról és az öregségről szólt. Mert valóban örökérvényű erkölcsi igazság az, hogy ha a Hazáról és a Nemzetről, vagy más közérdekű dologról van szó, akkor a tettekészség és az önzetlen tevékenység tekintetében senki sem érezheti magát öregnek, hanem csakis fiatalnak. A befogadó országok viszonyaiba való beilleszkedés és a létfenntartásért folytatott harc csak egy szükséges rossz, melyeken nem tehetjük ugyan túl magunkat, de mindez távolról sem hivatás, legkevésbé elhivatottság, mert utóbbiak — mint az előbbieken felülállóak — ott kezdődnek, hol az előbbiek befejeződnek.

A beszédnek ezt a részét azonban aligha lehetett volna fiatalon elmondani, hanem csak az élet valamennyi vonatkozásának áttekintéséhez szükséges idősebb korban, mikor az abban foglaltakat elmondó élénk és lelkes előadási modorával szemléltetően tesz tanubizonyságot arról, amit mond.

Végül — bárha csak magánvonatkozásban is — érdekessége volt még a beszédnek az is, hogy aki azt mondta, annak ez a nap a Csendőrnapi létesítése óta egybeesik a születésnapjával.

Kedves jó Pistám! Közel 40 évi barátságunktól áthatott legmelegebb szivvel köszöntlek fel ez alkalommal, kérve a jó Istentől, hogy mindannyiunk öröme és az előbb említett közérdek javára az emberi kor legvégső határáig erőben és egészségben éltesse!

Későn este ért véget a meleg bajtársi hangulatban lefolyt ünnepség, mely után a résztvevők legtöbbször Bede Antal bajtársunk és felesége vendégszerető házába ment át, hol a kanadai bajtársak szállása is volt.

Detroiti bajtársaink a MHBK. keretében ünnepelték a Csendőrnapi febr. 15-én. A Himnusz eléneklése után a MHBK. vezetője emlékezett meg e napról, meghatóan méltatva Testületünk nagy áldozatait.

Utána Nt. Asbóth Gyula ev. lelkész mutatott rá arra, hogy mig otthon hiven, becsülettel és vitézül állt őrt és vigyázott a nép nyugalma a cső., addig most szerte a világban hűséggel végzi a kötelességét. Fegyvere most nem a szurony, hanem a becsületessége, egyenessége, megbízhatósága.

A csendőrök nevében Berlényi Zs. bajtársunk mondott köszönetet a MHBK.-nak és az ünnepi szónoknak. Majd kitünő vacsora következett és az egybegyűltek éjfélig ünnepelték a Csendőrnapi.

A segélybizottság ez évben is kiosztotta a rendelkezésre álló összeget a beérkezett kérelmek és a tudomásunkra jutott rászorulóknak részére, a szükség szerinti méltányos elosztásban, 800 \$ összegben.

Ebből ismételtén juttattunk a németországi magyar iskolának is.

A köszönőlevelek tanusítják jószándéku törekvéseink sikerét.

EGY HŐS BAJTÁRSUNK EMLÉKÉRE

Ősz volt... A földi valóság vigasztalan esőjével egybeolvadt a lélek reménytelen szürkesége. Végigbizsergette hátamat a harc feszültsége. 1944 ősze volt...

Zsombékos, nádas foltjaival feküdt előttem a Tisza árterülete. Keményen meghuztam sisakom szíjját. Kezem géppisztolyomat markolta. Egy szénakazalba belefuródva szemlélődtem. A látóhatár végén lágy szürkeségben olvadtak össze a füzesek. Mögöttünk folyt a legmagyarabb folyó szőke vize.

Hangtalan sóhaj kelt az ajkamon. Ráeszméltem, hogy én már a Magyar Föld utolsó rögén állok, hiszen ami elterül előttem, a nádasok, füzesek és a kis fehérházas falu, az már nem a miénk többé. Ott már idegen az ur. Vad tekintetű félelmetes horda áll a Tisza tulsó partján, melynek állati özőnlésével szemben mi vagyunk a gát. Melegség futott át rajtam. Végig simogattam távcsövemmel a fiukat. A csendőr köpenyek sötétlettek a sártól és víztől. A lövészgödrök alján meggyült a víz. Fénylettek az acélsisakok. Közbiztonsági szolgálatra rendszeresített öreg karabélyok hűséges megbízhatósággal simultak gazdáik oldalához.

A fasortól a kukoricásig fekszik az első raj. Látom őket. Csege Pistá most gyújt rá, mélyen lehajolva, hogy előlről meg ne lássák. A kis füstfelhőket már szája szélén széttépi a füttyülő szél.

Az én szalmakazlam a második raj területén áll. Buzás cső. a rajparancsnok. Talán jó 10 méterre fekszik tőlem. Lapul csendesen. Azt hinné az ember, hogy alszik. de a szempillája meg-megrezzen. Figyel, kémlel. Lejjebb a harmadik raj huzódik, balszárnya már a Tisza kanyarra támaszkodik.

Esteledik. Egyre áthatolhatóbb a szürkeség. Csendes a vidék. Az eső zizegése aláfesti a Szolnok felől érkező távoli hernyótalpak csörömpölését. A község felől el-elszórt artikulátlan kiáltások hallszanak. Ahogy mélyül a sötét, úgy fokozódik a feszült figyelem. Minden levélrezdülés, kukoricaszár zörgés gyanus. Esténként mindig van járőrtevékenység, — figyelni kell...

Dörrenés... Sustorgás... Lapulás... Reccsenés... Akna!!!

— Megkezdődött a szerenád — szól fel hozzám folytott hangon Buzás.

Mindenki mélyebben fészkel be magát a sárba, s már jönnek is szép szabályos időközökben a "csomagok". A boglya megzissen alattam, ahogy az alacsonyan szóró szilánkok átfurják. Egyszerre csak az országút felől is fellobban a torkolattűz. A mi gépágyuink szórják végig a falu szélét. De még a dörgésen át is kihallom pár óvatos lépés közeledtét. A géppisztolyt halk kattanással kibiztosítom.

— A századparancsnok ur hivatja a hadnagy urat — hallom Kötési t. őrm. hangját.

— Megyek — és már csuszom is le a boglya oldalán.

— Buzás csendőr átveszi a parancsnokságot!

— Igenis hadnagy ur — hallom a választ.

Megindulunk a törzsőrmesterrel a sötétben. Könnyen tájékozódunk, hiszen már 12 napja vagyunk itten. Ismerjük már a terepet. A századparancsnoki harcálláspont az országút melletti tanyában van. Az udvaron aknarobbanás nyomai. Az épület egyik szárnya már rom, de a félméteres vályogfalak még így is jó védelmet nyújtanak. Mécses ég bent. Némán fogunk kezét a századparancsnokkal. Jóarcu, szőke, 30 év körüli ember. Cigarettaival kínál. Nagyot nyelek a rég nélkülözött füstből.

— Te — szólal meg a parancsnokon — az a hír érkezett hozzám, hogy a község előtti kukoricás szélső szárkupjában egy csendőr bajtársunk fekszik. Lehet, hogy halott, de az is lehet, hogy csak sebesült. El kéne érte menni...

Elhallgatott. Értettem... Ki kell menni a két vonal közé. A cigaretta megremegett a kezemben. Tudtam, hogy a feladat reám vár.

— Ki hozta a hírt? — kérdeztem.

— Menyhárt őrmester.

Ismertem a kis kövérkés joviális arcu őrmestert. Senki sem hitte volna első látásra, hogy ebben a csupamosoly emberkében milyen elszánt lélek lakik.

— Kérem hivassa ide Menyhártot Százados ur.

Pár percig vártam némán gondolataimba merülve. Menyhárt feszesen kihuzta magát, mikor belépett.

— Na Menyhárt fiam, mondja el a hadnagy urnak is.

— Alázatosan jelentem, én a múlt éjjel bent voltam a községben egy rossz civil gunyában. Ott hallottam, hogy mikor a csendőr őrsön rajtaütöttek a partizánok, azok csak hátul a kertek alján tudtak kihuzódni a községből. De így is elfogták volna őket, ha az egyik csendőr nem vállalkozik arra, hogy 2 láda löszerrel és 2 karabéllyal behuzódik egy kukoricaszárkupba és onnan olyan ördögi tüzelésbe nem kezd, hogy a partizánok nem tudtak kijönni a házak közül. Az őrs így vissza tudott vonulni Szolnokra, de hogy mi lett ezzel az eggyel, azt még a községbeliek sem tudják. Valahol ott kell rejtőznie, ha csak...

— Értem — vágtam közbe — és megbízható ez az értesülés?

— Magyar embertől tudom — mondta Menyhárt olyan biztos hangon, mint ha magától a római pápától lennének az értesülései.

— Mennyi ideje ennek?

— Közel 2 hete.

— Van-e értelme akkor ezért a bizonynyára már halott emberért kockáztatni a még harcképes csendőröket? — fogamzott meg bennem a kérdés.

de még idejében lenyeltem, mert eszembe jutott, hogy vajjon az a csendőr kérdezte-e, hogy van-e értelme az önfeláldozásnak?

— Kivel megyünk Menyhárt? — kérdeztem egy kis idő után.

— Barta prb. cső. őrzető és Gulyás prb. cső. tizedes vállalkoztak.

— Körülbelül éjfél utáni 2 óra az az idő, ami a legalkalmasabb. — szólt bele a beszélgetésbe századparancsnokunk. — Addigra elcsendesedik az ellenséges járőrözés. Addig itt pihenhetek.

Nem volt bizony pihenés az, de mégis száraz helyen lehettem és ez nagy szó volt. Lassan telt az idő, de eljött. Hűvös volt az éjszaka és csillagos. Bizony jobb szerettem volna, ha ködös. Diák korom Winetou regényeinek romantikája elevenedett fel bennem, mikor négyünk sötét árnyéka elkezdett előre kuszni az országut árkában. Az izgalom lassan elült. Helyébe elszántság költözött. Minden érzékszervünk figyelt. Lassan haladtunk.

Kevés mozgás, sok megállás, hallgatódzás. Óram világítószámlapján figyeltem az idő múlását. 3/4 óra elteltével Menyhárt megfogta a karomat és jobbra kifelé mutatott, jelezve, hogy itt ki kell kuszunk a szántásba. A másik kettőnek jellel parancsoltam, hogy maradjanak ott, Menyhárt és én pedig belapultunk a barázdába. Most láttam csak, hogy ez a kövérkés ember milyen fürgén és zajtalanul mozog. Még a szuszogásunkat is igyekeztünk visszafojtani. A falu széle ott fehérlett előttünk. A kukoricaszárkup hirtelen sötéttel elő az éjszakában. Mire odaértem, Menyhárt már ott lapult az árnyékban. Egy soha el nem feledhető kép tárult elém. Két kiborított löszerrakasz. Szanaszét százával a kilőtt hüvelyek. Két karabély és egy örökre elnémult csendőr. A háboru ijesztő csendélete. A halott bal arca hiányzott. Valószínűleg célzás közben érthette a találat.

Kicsit kifujtuk magunkat, De sietni kellett, mert az idő vészesen közeledett virradat felé. Két kezénél fogva vonszoltuk az árokig, ahol már a másik két pihent csendőr vette át ezt a szomorú tisztséget. Hajnali 4 órakor léptük át saját vonalunkat. Egy szétlőtt épület mögött tudtam zseblámpán fényénél először szemügyre venni a halottat. Ép arca igazi barna magyar fiút mutatott. Csendőrzubbonyába ott volt bevarrva névcédulája: Lovas István őrmester. Tószegi őrs.

Eltemettük.

A vihar elmúlt. A szovjet katonák hősi emlékműveket kaptak, de a Lovas Istvánok nem. Nekik mi kell, hogy örök emléket állítsunk szívünkben.

Közlés: A MHBK. buffaloi csoportjának tagjai f. év január 11-én tartott közgyűlésükön egyhangú felkiáltással vitéz Haraszthy István alez. bajtársunkat választották meg vezetőnek. Szívvel gratulálunk a szép tiszt-séghez.

FELELET

Irta: Szata István

Napokig tombolt a hóvihar és 1928 januárja rossz emlék is maradt az időjárás naptárjában.

Kerekes Jóska már pénteken héber számra itta a vad nova-bort mérgeben, hogy szombatra sem áll el a hőesés, ami szép tervét gátolni fogja.

Templomjáró ugyan sohasem volt, áldozni is csak a kocsmába járt, az Ur mégis megértette Jóska bánatát — lehet azért, hogy a hordó ki ne ürüljön — és szombat reggelre álljt parancsolt az elemeknek. Amikor a dob megperdült a hólapátolásra, ő volt az első a falu végén. Külön érdek fűzte az uttakaritáshoz, mert arra volt járása a szomszéd községben levő szép, elvált menyecskehez. Délután össze is ért a 2 falu népe a másfél méteres hóban, igaz csak egy kocsi szélességben, de ez untig elég volt Jóskának. Sietett haza, mert a Nap már alétan bukott le és helyébe tolakodott a Hold. Elvégzett a jószág körül, utána kifényesítette csizmáit. Felöltözött, majd utravalónak megivott 2 nagypohár mérges novát. Jökedvüen lépett ki az ezüsthéjében uszó utcára. Került mindenkit, mert utja tilos volt. Ahogy a falu végére ért, ütött a toronyóra, amibe a kutyák tutulása keveredett. Ezzel a bucsuztatóval hagyta el az utolsó házat. A telehold ragyogott az égen a millió csillag között. Minden mélységes csendben pihent, a táj festőien tárult elé makulátlan fehérségében. A hóvihar különös figurákat rajzolt és épített magának. A hóban álló fák csendben hallgatták, hogy hogyan ropog a hó a csizma alatt. Jóskának ugyan kevés szépérzéke volt ahhoz, ami elébe tárult, de azért megállapította, hogy szép az élet — a legényélet — és eldöntötte, hogy egyelőre még nem nősül meg.

A 2 falut mindössze 4 Km. választotta el. A tornyok szinte integettek egymásnak. A faluvégi ház ablakfénye mindinkább közeledett. Azon vette észre magát, hogy az első kutya ráköszöntött. Az udvarias fogadtatás az első háztól a menyecske házáig tartott. Utoljára 2 héttel azelőtt Szilveszterkor volt nála, ami nagy idő egy szerelmes ember életében. Nem küldött sem levelet, sem üzenetet, de a szívek láthatatlan telegráfja működött, így nem érkezett váratlanul. Ahogy az ajtón belépett, arcát csókok várták, orrát a csirkepaprikás illata csiklandozta. A fahéjas bor felforralva, a vaskályha tetején csendes párolgással várta sorsának jobbra fordulását.

A jó vacsora, a cukros bor és a szép menecske igézete álomszerűen vitték Jóska a kábulat útján. A falióra illedelmesen jelezte a 11-et, a lámpa elaludt, s a romantikát a Hold kíváncsi sugarai szolgáltatták.

Arra ébredt, hogy a szél keserves nótákat füttyül a fák ágain, s újra tombol a vihar. Így tehát csak idefelé kapott az égietől kegyelmet. Az ébresztőóra berregésére már nem is volt szükség. De maradni ugysem lehetett tovább, ezt megkívánta a menyecske jóhírneve. Forrott újra a bor és a kisüsti kupica-kupica után tünt el. Így Jóska belsőleg egészen jól érezte magát. De menni kellett, s ezen a menyecske marasztalása sem változtatható. A kiskapu nyikorgott, s utána már csak a szél simogatta Jóska arcát hóval keverve. A falu dermedten aludt, csak a faluvégi kereszt vigyázott az álmára. Jóska oda is szólt neki, hogy "Neked sem lehet meleged" és elővéve zsebéből a pálinkás üveget, jót huzzott belőle.

Az utat újra belepte a hófúvás. A csizmaszár alig látszott ki belőle. A szél néha megállította, lépni is alig tudott. Mindjobban érezte, hogy fáradt, s melege van, pedig az utnak csak felét tette meg. Kívánta a cigaretát, de a szél miatt nem tudott rágyújtani. Eszébe jutott, hogy a közelben van egy szőlőkunyhó. Gondolta, ott meghúzódik, míg a vihar kitombolja magát, s ott rá is gyujthat. Letért az utról és teljes erővel törte a havat a kunyhó felé. De itt még nagyobb volt a fúvat, s mire ágakba kapaszkodva nehezen odaért, teljesen kimerült. Az embermagasságu kalyibát annyira betemette a hó, hogy csak az ajtaja előtt volt egy kis hézag. Jóska ide húzódott, s helyet rugdalva magának, lekuporodott. Bemenni a rozsdás lakat miatt nem tudott. Elővette a pálinkás üveget és fenéig kiitta. Utána rágyujtott egy Leventére. Fújta a füstöt, közben az otthagyt meleg szobára és a szép menyecskére gondolt. Az agyán tompa nyomást és mély álmoságot érzett. Erőltette a fentlétet, szemeit nem hunyta le, de már nem azt látta, ami előtte volt, s amit nézett. Muzsikaszót hallott és a szikrázó hó tetején estélyi ruhás, ezüst cipős gyönyörű lányok keringöztek. A képek filmszerűen változtak és észre sem vette, hogy már a havon fekszik. Kalapja leesett fejről és a szél kergetősdit játszott vele, míg meg nem akadt egy ágon. Jóska elaludt a hópelyhes ágyon és ugyanolyan takarót is kapott a szélből, hogy meg ne fázzon. A maga mögött hagyott falu néma volt, csak a szép asszony házában égett a lámpa, ő maga a Mária kép előtt imádkozott Jóskájáért, aki felé már a halál nyugtogatta csontos ujjait.

A község háza pihenőszobáját egy csendőr járőr hagyta el, hogy tovább menjen a kötelesség útján. A faluban senki sem látta őket, de ha látta is, bizonyára azt kérdezte önmagától, hogy miért szükséges ez? Hiszen ilyen időben még a kutyát sem zavarják ki. A járőrvezető törm. nős volt, a járőrtárs őrm. vőlegény. Mindegyik a maga gondolataival foglalkozott, nem igen beszélgettek. A faluból kiérve a kakastollak vad táncot jártak a szél-

ben, a szuronyokra ráfagyott a hó. Utul az országút melletti földeket választották. Idő szerint reggel volt, de a tájat homály borította. Nehezen haladtak, mert a szél szembe fújt, de azért jó csendörhöz illően félszemmel kipislogtak a kalap karimája alól. Egyszerre csak megtorpan a törm., mert az egyik bokornak a hó terhétől földig hajlott ágán egy furcsa tárgyat pillantott meg. Közelebb menve látják, hogy egy jó állapotban levő férfikalap. Hogy került az ide, ki a gazdája? Hogy nem rég hagyta el gazdája fejét, az látszott. De hol a gazdája? Nyom nem volt sehol a fúvás miatt, de nem is gondolhattak arra, hogy ilyen időben rajtuk kívül valaki is utban legyen. A kunyhóról tudtak, de az távol esett. Tüzetes vizsgálattal mégis nyomra akadtak. A frissen törött ágakra, melyekbe Jóska kapaszkodott, mikor a kunyhó felé törtetett. Ezen a nyomon mentek tehát tovább.

Jóska már a tulvilág kapuján kopogott. Minden földi részéből csak egy luk maradt a szája körül, hol a lehelet elolvasztotta a havat, ami már egész testét belepte. Így akadtak rá. A falu még 2 Km-re volt. A törm. megállapítva, hogy még van élet benne, elsősegély nyújtáshoz fogott. Az őrm. pedig az ócska lakatot verte le puskatussal az ajtóról, hogy azt hordágnak használhassák. Ráfektették Jóska, szerelvényüket mellé és alá rakva, s kezdetét vette a küzdelem a viharral egy emberélet megmentéséért.

Mire a falu első házat elérték, világos lett. Onnan már polgárok segítettek vinni a doktor lakásáig, mert a 2 csendőr is kimerült. Jól is esett a doktorék forró teája, s ezt a szivességet most sehogyse lehetett a szigoruan tiltott ingyen ellátásnak tekinteni.

Jóska élete már biztonságban volt, a vihar megcsendesült, majd felszaktak a felhők, mintha csak Jóska akarnák ezzel bosszantani. A doktor lakása előtt összegyűlt a nép és amikor a járőr kilépett az utcára, megjelenezték az életmentőket. Jóska öreg édesanyja pedig zokogva mondott köszönetet a járőr tagjainak. S mikor az örsparancsnok kemény kézzel fogadta a bevonuló járőrt, a nap is bemosolygott az örsiroda ablakán.

Jóska hosszas kezelés után meggyógyult. Első útja az örsre, s onnan a templomba vezetett, mert mindkét helyen volt mit megköszönnie. Bucsut mondott legényeletének és nemsokára megnősült. Az esküvőre az egész örs hivatalos volt.

Én abban az időben 8 éves voltam, de jól emlékszem a híres esetre, amit később is sokat hallottam emlegetni. De azután elfelejtettem...

Ujra csak akkor jutott eszembe, mikor 15 évvel később egy januári éjszakán azzal keltett fel az örsparancsnokom, hogy szereljek fel, mert szolgálatba megyünk. Azon az éjszakán is dühöngött a vihar, s mikor kiértünk alföldi örskörletünk sík terepére, olyan farkasordító hideg volt, hogy lábaim majd a kengyelbe fagytak, s így én is feltettem magamban a kérdést, hogy miért szükséges ez?...

De ekkor eszembe jutott Jóska története, mely oly tisztán mutatta, hogy miért van szükség még ilyen időben is a megelőző szolgálatra, melylyel oly sok bűntényt, bajt és balesetet háritottak el a csendőr járőrök.

Feleletet kapva ezzel kérdésemre, megnyugodtam és utunk alatt önkénytelenül is a jeges bokrokat figyeltem, hogy nem találtunk-e megint egy elhagyott kalapot.

Szerkesztői üzenetek. A 6. és 8. számunkban kért adatok újabb beküldőinek ezuton mondunk köszönetet.

Lapunk e száma az 1.o-n lévő kép előállítására és egyéb, előre nem látott okok miatt késett, elnézést kérünk.

K. F. Kérése szerint hajópostával elküldtem az E. É. 1, 2, 4-9 számaiból 5-5, a 3.-ból 1 példányt. Kérjük az érdeklődők nevét és címét, így a jövőben ön mentesítve lesz a szétküldéstől. Fáradozását köszönjük.

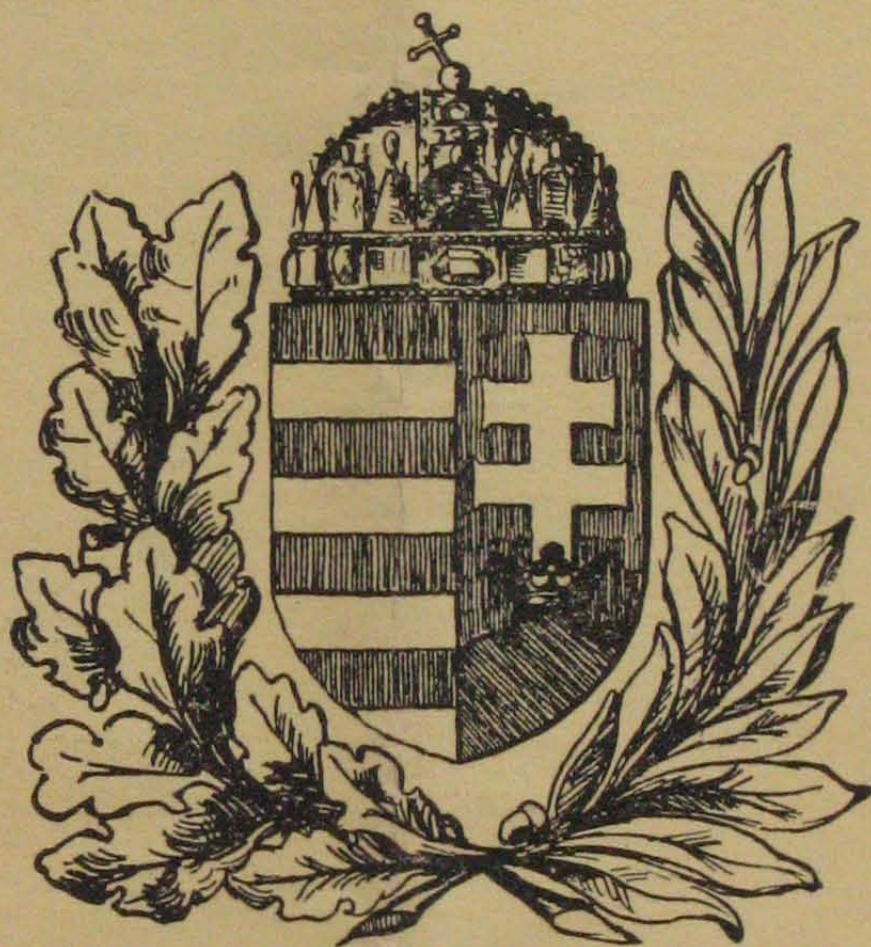
L. M.-nak köszönet a beküldött cikkért, lényegtelen változtatással hozni fogjuk.

B. I. Kérdezett ezds. biztos tudomásunk szerint otthon van, pontos címét nem tudjuk. Évekig volt internálva.

Az idei Pöttyös Bál végleges terminusa május 16.

Bajtársainknak sok üdvözetet küld
a szerkesztő bizottság.

*Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában!*

Ámen!